

Årsrapport 2017

Kyrkogårdsnämnden

Rapport från
Stadsrevisionen
Nr 24, 2018
Dnr: 3.1.2-42/2018

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och granskningspromemorior för bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, www.stockholm.se/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Kyrkogårdsnämnden

Årsrapport 2017

Revisorerna i revisorsgrupp 2 har avslutat revisionen av kyrkogårdsnämndens verksamhet under 2017.

Revisorerna har den 12 mars 2018 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till kyrkogårdsnämnden för yttrande senast den 29 juni 2018.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 2.

Michael Santesson
Ordförande

Maria Lövgren
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att kyrkogårdsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det ekonomiska utfallet ligger i nivå med budget och att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål.

Nämnden redovisar ett överskott på 29,7 mnkr, vilket i huvudsak är en effekt av ändrad princip för redovisning av underhållsåtgärder till följd av komponentavskrivningar. Motsvarande avvikelse, i form av ett underskott, redovisas för nämndens investeringsverksamhet.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Nämnden har förutsättningar för en kontroll som är aktiv och ändamålsenlig. Arbetet med den interna kontrollen är strukturerat och integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Nämndens prognossäkerhet i årets tertialrapporter har varit bristfällig.

Revisionskontorets granskningar under året har inte noterat några väsentliga brister i den interna kontrollen.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed. Revisionskontorets granskning av nämndens interna kontroll av anläggningstillgångar visar på att nämnden behöver säkerställa att tillgångarna klassificeras enligt stadens anvisningar och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Nämnden har i huvudsak beaktat revisorernas rekommendationer i föregående års granskningar.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi.....	1
2.1 Ekonomiskt resultat.....	2
2.2 Verksamhetsmässigt resultat.....	3
3. Intern kontroll	5
4. Bokslut och räkenskaper	6
5. Uppföljning av tidigare års granskning	6

Bilagor

Bilaga 1 - Årets granskningar	8
Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	11
Bilaga 3 – Bedömningskriterier	12

1. Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt reglementet för stadsrevisionen och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömningen redovisas i *bilaga 3*.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i *bilaga 1*.

En uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i *bilaga 2*.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden våren 2017 i samband med genomgång av 2016 års granskning och avstämning inför år 2017.

Granskningsledare har varit Örjan Palmqvist vid revisionskontoret samt Karin Jäderbrink och Sofia Nylund vid PwC AB.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Sammantaget bedöms att kyrkogårdsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det ekonomiska utfallet ligger i nivå med budget och att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål.

2.1 Ekonomiskt resultat

2.1.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2017:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2017	Bokslut 2017			Budget- avvikelse 2016
		Utfall	Avvikelse		
Kostnader	184,0	163,7	20,3	11,0%	5,6
Intäkter	30,7	39,9	9,2	30,0%	7,6
Verksamhetens nettokostnader	153,3	123,8	29,5	19,2%	13,2
Kapitalkostnader	24,0	23,8	0,2	0,8%	0,8
Driftbudgetens nettokostnader	177,3	147,6	29,7	16,8%	14,0

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med +29,7 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig.

Kostnader för underhållsåtgärder ska enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning belasta investeringsbudgeten och inte driftbudgeten. Revisionskontoret påtalade detta i årsrapport 2016 för kyrkogårdsnämnden. Under 2017 har nämnden tillämpat rekommenderad redovisningsprincip, vilket medfört ett överskott om 16,6 mnkr på driftbudgeten. Justering av investeringsbudget respektive driftbudget kommer att ske i samband med upprättande av kommunfullmäktiges budget för 2018. Resterande överskott utgörs i huvudsak av lägre IT-kostnader samt minskade personalkostnader.

Intäktsöverskottet om 9,2 mnkr beror i huvudsak på ökade intäkter för gravskötsel samt bidrag för feriearbetande ungdomar.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.1.2 Investeringsverksamhet

Investeringsverksamhet (mnkr)	Budget 2017	Bokslut 2017		Budget- avvikelse 2016
		Utfall	Avvikelse	
Utgifter	64,0	89,0	-25,0	-4,7
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	64,0	89,0	-25,0	-4,7

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med 25,0 mnkr i förhållande till plan. Underskottet kan i huvudsak förklaras av att underhållsåtgärder som tidigare belastade driftbudgeten, 16,6 mnkr, nu belastar investeringsbudgeten. I övrigt förklaras underskottet i huvudsak av ökade utgifter för bevattningsprojektet vid Skogskyrkogården som genomfördes snabbare än tidplanen.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2 Verksamhetsmässigt resultat

Nämndens resultat för 2017 bedöms i allt väsentligt vara förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen av i vilken utsträckning kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter, de egna nämndmålen, nämndindikatorerna och nämndaktiviteterna har uppfyllts, samt på övriga granskningar som har genomförts under året.

Nämndens verksamhetsberättelse ger i allt väsentligt en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Avrapporteringen är överskådlig, strukturerad och tydlig och ger rimliga förutsättningar att kunna bedöma måluppfyllelse. Nämnden har avrapporterat samtliga beslutade mål och uppdrag i verksamhetsberättelsen.

I verksamhetsberättelsen bedömer nämnden att 11 av kommunfullmäktiges 16 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Fem av verksamhetsmålen redovisas som delvis uppfyllda. Dessa är *Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar*, *Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva*, *Stockholms ekonomi är långsiktigt hållbar*, *Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor* samt *Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention*.

Bedömningen av målet *Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar* nås delvis grundas på en enkätundersökning där svaren visar att andelen kvinnor respektive män som upplever

Stockholms begravningsplatser som trygga inte når upp till årsmålet. Årsmålet var satt till 85 %. Enligt nämndens enkät upplever 82 % av besökarna begravningsplatserna som mycket eller ganska trygga. För årsmålet andel kvinnor respektive män som upplever Stockholms begravningsplatser som välskötta. Målet var satt till 85 % och utfallet blev 83 %.

Målet *Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva* bedöms som delvis uppfyllt mot bakgrund av att antalet aspiranter som fått Stockholmsjobb respektive antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb varit lägre än målet. Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar har däremot varit högre än det uppsatta målvärdet. Målet för antalet tillhandahållna platser för sommarjobb är också uppfyllt.

Att målet *Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor* anses vara delvis uppfyllt baseras på att resultatet för medarbetarenkäten för 2015 uppvisade en negativ trend. Årsmålet för aktivt medskapandeindex var satt till 83 och utfallet blev 75. Jämfört med tidigare år har utfallet för årsmålen avseende flera indikatorer försämrats. Detta gäller bland annat indikatorerna index bra arbetsgivare och index psykosocial arbetsmiljö. Nämnden bör beakta utvecklingen ur ett flerårigt perspektiv.

Revisionskontoret har granskat nämndens arbete för en minskad sjukfrånvaro. Den sammanfattande bedömningen är att nämnden bedriver ett systematiskt arbete för en minskad sjukfrånvaro i enlighet med lag, föreskrifter och stadens styrdokument. Nämnden vidtar åtgärder för att minska sjukfrånvaron och följer upp att dessa ger resultat. Målet för 2017 var 4 % och utfallet blev detsamma.

Vad gäller målet *Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention* bygger bedömningen på att andelen barn som deltagit i barnvisningar av världsarvet Skogskyrkogården blev lägre än årsmålet.

Revisionskontorets granskning visar att det finns grunder för nämndens målbedömning.

Redovisningen av nämndmålen visar att nämnden bedömer flertalet av nämndmålen som helt eller delvis uppfyllda.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas om nämndens arbete med den interna kontrollen är aktiv och ändamålsenlig, d.v.s. förebygger, upptäcker och åtgärdar. Vidare om arbetet är strukturerat och integrerat i organisationen, i system och det löpande arbetet samt om nämnden utvärderar och följer upp det interna kontrollsystemet/-arbetet.

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten varit tillräcklig. De iakttagelser som ligger till grund för denna bedömning redovisas nedan. Av redovisningen framgår att inga väsentliga brister har noterats.

Revisionskontorets granskning visar att nämnden har förutsättningar för en tillräcklig intern styrning och kontroll. Arbetet med den interna kontrollen är strukturerat och integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Nämndens system för intern kontroll är aktuellt och upprättat i enlighet med Stockholms stads anvisningar. Nämnden har en årlig och strukturerad riskbedömning som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras. Riskanalysen bör dock utvecklas till att även kartlägga och bedöma inom vilka verksamhetsområden som det finns risk för oegentligheter och förtroendeskadligt beteende. Utifrån analysen har en plan för intern kontroll upprättats. Kontroller enligt den interna kontrollplanen har genomförts under året och de avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärder har föreslagits.

En del i nämndens interna kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi och verksamhet. En granskning av nämndens verksamhetsplan för 2017 visar att nämndens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.

Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter.

Nämndens prognossäkerhet i årets tertialrapporter har varit bristfällig. Avvikelsen i driftbudgeten mellan den prognos som lämnades i tertialrapport 2 och utfallet vid bokslutet blev 4,3 %.

Avvikelsen förklaras av en alltför försiktig bedömning av vilka planerade underhållsåtgärder som skulle hinnas med under året.

Genomförd översiktlig granskning av om nämndens delegationsordning är i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser visar att fördelning av ansvar och befogenheter bör förtydligas i vissa avseenden. Beslut som fattas med stöd av delegation anmäls inte i full utsträckning. Uppföljning och kontroll av att beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden följer delegationsordningen behöver förbättras.

Övriga granskningar som har genomförts av nämndens interna kontroll har bland annat omfattat förebyggande arbete avseende förtroendeskadligt beteende/oegentligheter samt sjukfrånvaro. Inga väsentliga avvikelser har identifierats. Granskningarna och rekommendationerna redovisas mer ingående i bilaga 1.

4. Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

Under året har nämndens interna kontroll av anläggningstillgångar granskats. Nämnden behöver säkerställa att tillgångarna klassificeras enligt stadens anvisningar och god redovisningssed. Granskningen redovisas mer ingående i bilaga 1.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur nämnden har beaktat rekommendationerna, se *bilaga 2*.

Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer. De väsentligaste rekommendationerna som återstår är att slutföra arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner.

Bilaga 1 - Årets granskningar

Granskningar under perioden april 2017- mars 2018

Intern kontroll

Förtroendeskadligt beteende/oegentligheter

En översiktlig granskning har genomförts för att bedöma om den interna styrningen och kontrollen för att förebygga oegentligheter och förtroendeskadliga beteenden är tillräcklig.

Granskningen visar att nämndens interna styrning och kontroll kan utvecklas inom området. Nämnden behöver i större utsträckning kartlägga och bedöma inom vilka verksamhetsområden som det finns risk för oegentligheter och förtroendeskadliga beteenden.

Nämnden rekommenderas att kartlägga var i verksamheten risker kan uppstå utifrån ett förtroendeskadlighets- samt oegentlighetsperspektiv.

Sjukfrånvaro

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om kyrkogårdsnämnden bedriver ett systematiskt arbete för en minskad sjukfrånvaro i enlighet med lag, föreskrifter och stadens styrdokument.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden bedriver ett systematiskt arbete för en minskad sjukfrånvaro i enlighet med lag, föreskrifter och stadens styrdokument. Nämnden vidtar åtgärder för att minska sjukfrånvaron och följer upp att dessa ger resultat.

Revisionskontorets bedömning grundas på att nämnden bedriver ett aktivt internt hälsofrämjande arbete innefattande bland annat friskvårdssubventioner, friskvårdstimme (tim/veckan), tydliga mål och uppföljning av dessa i medarbetarenkäten. Vid frånvaro tas kontakt med den anställde den första sjukdagen. Enhetschef och lönehandläggare bevakar att sjukintyg inkommer. Vid introduktion i samband med anställning informeras om rutin för anmälan om sjukfrånvaro.

Nämnden har fördelat arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschefen. Arbetsmiljöuppgifterna har fördelats vidare till avdelningschefer och enhetschefer.

Genom verifiering i två personalakter för långtidssjukskrivna kan konstateras att utredningar finns. Rehabiliteringsplaner saknas. Anledningen som anges av förvaltningen är att personerna inte är hjälpta av en rehabiliteringsprocess. Plan för återgång i arbetet finns därför inte heller.

Sjukfrånvaron inom kyrkogårdsförvaltningen har under de senaste åren ökat från 3,9 % 2013 till 4,1 % 2016. Utfallet 2017 uppgår till 4,0 %.

Nämndens delegationsordning

En översiktlig granskning har genomförts av om nämndens delegationsordning är i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser.

Den sammanfattande bedömningen är att nämndens fördelning av ansvar och befogenheter delvis är tydligt. Delegationsordningen bör förtydligas vad som gäller för exempelvis gravrättsärenden och gravvårdsärenden. Beslut som fattas med stöd av delegation anmäls inte i full utsträckning. De beslut som anmäls är inköp över 100 tkr. Övriga ärenden som anmäls i tertialrapporter och verksamhetsberättelse är inte spårbara och därmed inte anmälda på ett tillfredsställande sätt. Det har inte genomförts någon kontroll för att säkerställa att samtliga delegationsbeslut har återrapporterats. Vidare sker ingen uppföljning och kontroll av att beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden följer delegationsordningen.

Nämnden rekommenderas att se över sin delegationsordning så att den överensstämmer med kommunallagens bestämmelser. Nämnden rekommenderas också att utveckla sin uppföljning och kontroll av de beslut som anmäls till nämnden.

Nämnden har för avsikt att under våren 2018 anta en ny delegationsordning.

Bokslut och räkenskaper

Anläggningstillgångar

Granskningen inriktas mot att bedöma om den interna kontrollen avseende redovisning av anläggningstillgångar är tillräcklig.

Revisionskontoret bedömer att den interna kontrollen avseende redovisning av anläggningstillgångar inte är helt tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämndens tillgångar inte har klassificerats i enlighet med stadens anvisningar och god

redovisningssed. De avskrivningstider som kontrollerats avseende årets aktiveringar överensstämmer med stadens riktlinjer. Däremot anser revisionskontoret att det finns ett förbättringsutrymme när det gäller att säkerställa att aktivering görs i samband med ianspråktagande av en anläggning. Nämnden rekommenderas att säkerställa att tillgångarna klassificeras enligt stadens anvisningar och god redovisningssed.

Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
2015	Underhåll av begravnings- Platser Nämnden rekommenderas att ta fram vård- och underhållsplaner. (ÅR)		X		Arbetet är påbörjat för att ta fram vård- och underhållsplaner. Under 2016 har en vård- och underhållsplan tagits fram. Totalt ska elva vård- och underhållsplaner tas fram. Under 2017 har vård- och underhållsplaner för Galärvarvs-kyrkogården och Spånga kyrkogård tagits fram.	
2016	Anläggningstillgångar Att förvaltningen stärker kontrollen avseende specifikation och hänvisningar till investeringsprojekten på leverantörsfakturer. (ÅR)	X			Det förekommer att innehållet i fakturorna brister men enligt intervju försöker man löpande påminna både attestanter och leverantörer om vikten av att fakturorna ska innehålla fullständig information. Tretton fakturor från tretton olika leverantörer verifierades utan anmärkning i genomfört stickprov. Verifieringen visar därmed på en förbättring jämfört med granskningen 2016 då stora brister noterades i hänvisning till rätt investeringsprojekt på leverantörsfakturorna.	
2017	Anläggningstillgångar Att säkerställa att tillgångarna klassificeras enligt stadens anvisningar och god redovisningssed. (ÅR)					2018
2017	Delegationsordning Att se över delegationsordningen så att den överensstämmer med kommunallagens bestämmelser. (ÅR)					2018
2017	Delegationsordning Att utveckla uppföljning och kontroll av de beslut som anmäls till nämnden. (ÅR)					2018
2017	Förtroendeskadligt beteende Att kartläggning sker över var i verksamheten risker kan uppstå utifrån ett förtroendeskadlighets- samt oegentlighetsperspektiv. (ÅR)					2018

Bilaga 3 – Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i> –	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnittet Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

- Nämndens resultat är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Nämnden har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppfoljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

Bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade enligt kommunala redovisningslag och god redovisningssed.